

Ur *eFOLKET* juli 2018

Thaer A Deeb: Vänstern i Syrien – Från demokratisk nationell utmaning till förödelse

Thaer A Deeb är en syrisk författare, översättare, läkare och f d politisk fånge på grund av sin aktivitet inom Kommunistiska arbetarpartiet i Syrien. Han skriver artiklar varje vecka om läget i Syrien för tidningar som As-Safir och Al-Itihad i Libanon.

Vi finner hans artikel intressant eftersom den vänder sej mot två riktningar inom vänstern som kommit att dominera både i Syrien och bland människor i övriga världen som aktiverat sej i Syrienfrågan.

Den ena riktningen stöder regimen eftersom den står i motsättning till USA-imperialismen och jihadism och religiös sektarism. Denna riktning har hamnat i stöd för utländsk stormaktsintervention (Ryssland). Och ofta även i stöd till Irans deltagande.

Den andra stöder den väpnade kampen mot regimen som man ser som en brutal förtryckarregim. Denna riktning har också hamnat i stöd för utländsk stormaktsintervention (USA och Västeuropa). Och ibland också i stöd till Saudiarabiens och gulfstaternas intervention på jihadisternas sida.

Deeb förkastar dem båda. De två riktningarna kan ju ses som diametralt motsatta men de har en gemensam nämnare. De hamnar i filosofin ”Fiendens fiende är min vän”.

Deeb förordar en oberoende politik. Nedanstående text är i huvudsak en kritik mot dem som lierar sej med jihadisterna och väst imperialismen. Men det står också klart att han motsätter sej den riktning som ställer sej positiv till regimen. Hans beskrivning av grunden för konflikten i textens början visar detta klart.

I texten nämns ett par organisationer. En är den organisation som Deeb själv tillhörde och som slog fram den oberoende linje som han presenterar här. Den kallas i denna översättning **”Samordningsorganet”**. I andra texter används ”Samordningskommittén”. På engelska: *The National Coordination Committee for the Forces of Democratic Change (NCC)*, eller *National Coordination Body for Democratic Change*.

Denna organisation har under konflikten splittrats, vilket framgår av texten. Men den linje som den stod för lever ännu.

Syriska Nationalrådet bildades hösten 2011 som en paraplyorganisation och kom att representera just den riktning som förordade väpnad kamp och hjälp från imperialismen.

Nationella Koalitionen (*Nationella Koalitionen för de revolutionära krafterna och den Syriska oppositionen*) bildades hösten 2012 eftersom främst USA var missnöjd med Syriska Nationalrådets bristande effektivitet. Men Nationella Koalitionen består av samma krafter som Syriska Nationalrådet. Rådet är medlemsorganisation i Koalitionen.

Koalitionen stöder idag Turkiets invasion i norra Syrien och Erdoganregimens krig mot kurderna.

George Sabra som nämns i texten är ledare i **Syriens Demokratiska Folkparti**. (från början en utbrytning ur **kommunistpartiet**). Han har haft ledande positioner i både Rådet och Koalitionen. Under perioder som ordförande.

Medlemmarna av den riktning som Deeb representerar blev redan i konfliktens inledning anklagade för att vara ”mjuka mot regimen”, ja till och med för att ”gå regimens ärenden” eftersom man förkastade väpnade aktioner och hjälp från imperialismen.

Idag är Syrien en katastrofal bottenlös tragedi. Vi överlämnar till eFOLKET:s läsare att fundera över hur det kunde blivit annorlunda om den inriktning som Thaeer A. Deeb representerar hade vunnit dominans.

Peter Widén
eFOLKET

Vänstern i Syrien: Från demokratisk nationell utmaning till förödelse

Den syriske författaren Thaeer A Deeb om de felkalkyler som hindrat den syriska vänstern från att erövra någon betydande plats i det uppror som inleddes 2011.

Upproret i Syrien 2011 var ett av efterskalven till den jordbävning som först skakade Tunisien och därefter Egypten, Libyen och Jemen för att sedan nå Syrien – som en påminnelse om de revolutioner som 1848 svepte över Europa från land till land. Samtidigt skiljer sig Syrien på avgörande punkter från dessa andra länder i arabvärlden.

För det första saknas alla verkliga uttryck för ett civilsamhälle, som politiska partier, fackföreningar, föreningsliv, klubbar, oberoende medier, ett oberoende rättsväsen och så vidare. Detta på grund av maktmonopolet och den ihållande repressionen.

För det andra den nästan totala sammankopplingen mellan armén och den verkliga makten.

För det tredje att regimen efter decennier av strama säkerhetsåtgärder lyckats undertrycka och lemlästa folket.

För det fjärde Syriens geopolitiska läge regionalt och internationellt och landets nära band till palestiniernas kamp.

För det femte regimens rigida struktur, där inget som helst avvikande tänkande tolereras.

Till att börja med deltog aktörer från många olika politiska och intellektuella strömningar, samt olika samhällsskikt, i resningen. De allra första månaderna *kännetecknades den framför allt av fredliga demonstrationer*, som trots en brutal repression lyckades åstadkomma vad man inom revolutionssociologi brukar beteckna som ”en revolutionär situation”. Som kännetecknas av att ”de där nere” förkastar det gamla sättet att härska och de styrande får allt svårare att med samma metoder som förr upprätthålla status quo. Det invanda sättet för makten att underkiva skakas om på basnivå. De politiska motsättningarna övergår i politisk

kris, något som regimen försöker lösa inte bara med repression, utan också genom att medge situationens politiska karaktär, med uppmaningar till dialog eller förhandlingar.

Och detta samtidigt som regeringar och lagar, konstitution och parlament ersätts. Förändringar som så småningom under trycket från gatan förvandlas från rent formella pseudo-reformer – likt ett pilträäd som böjer sig utan att knäckas under stormen – *till en avgörande omvandling*.

Den folkliga mobiliseringen omintetgjordes genom militariseringen

De fredliga demonstrationerna hade precis lyckats få regimen att ta de första stegen i den riktningen när brutal repression, vapenleveranser och ekonomiskt stöd utifrån, framför allt från USA, Turkiet och Golfstaterna satte in. Tillsammans med den dominans islamismen och deras ”liberaliserade” allierade – bestående av före detta vänstersinnade – erövrade, ledde detta till att **konflikten fick en alltmer militär prägel och upproret övergick i ett förödande krig**.

Frågor av lokal karaktär överlappades av regionala och internationella och gav islamistiska terroristgrupper som Al-Nusra, IS och dylika utrymme att ta kommandot och lämna de breda delarna av Syriens folk – och deras berättigade och gamla krav på grundläggande demokratiska rättigheter och ett fungerande rättssystem – bakom sig. **Upproret var inte längre på minsta vis någon revolution**, vare sig vad gällde den politiska och sociala karaktären på dem som ledde den, eller de målsättningar dessa hade – det vill säga de båda faktorer man vanligtvis använder för att definiera en revolution.

Det var *inte* den till stora delar breda karaktären på de första stadierna av resningen som gjorde att den syriska vänstern hamnade vid sidan av. Inte heller kunde vänsterns strukturella svagheter efter flera decennier av repression och fängslanden stoppa den. Och inte heller hindrades vänstern av den omfattande uppsplittringen i rivaliserande grupper efter Sovjetunionens sammanbrott och andra Golfkriget – en marxistisk demokratisk nationell strömning, som skulle uppstå under upproret som *Nationella samordningsorganet för demokratisk förändring*, en nyliberal strömning som skulle framträda som *Syriens nationella råd* och senare som *Nationella koalitionen av Syriens revolutionära och oppositionella krafter*, eller en traditionellt kommunistisk strömning med kopplingar till regimen via **Nationella progressiva fronten**. Trots att vänstern var så svag fanns den med i rörelsen och påverkade med sin moraliska kraft de islamistiska strömningarna, deras anhängare och finansärer, vilket framgick på olika sätt. I första hand av att tre ”liberala” f d vänstermän efterträdde varandra som ordförande för Nationella rådet (Burhan Ghalioun, Abdul-Basit Sida och George Sabra).

I fokus för den strategi som *Samordningsorganet* och dess olika oberoende allierade hade var satsningen på en gradvis upptrappning av kampen i Syrien och **avståndstagande från vapenleveranser, intervention utifrån och religiös sekterism**. I stället stod man för en plan på *demokratisk nationell förändring*. Detta hade länge, från slutet av 1960-talet och framåt, varit den demokratiska nationella vänsterns främsta teoretiska och politiska bidrag. Där betonades vikten av en radikal förändring som förmår *förvandla landet från despotism till en rättsstat och en demokrati*. Detta sågs som nödvändiga faktorer för att komma bort från samhällslig och ekonomisk underutveckling och för att skapa framsteg och rättvisa. Denna inriktning var baserad på kunskaper om landets struktur, regimens karaktär och om det geopolitiska läget; *samt förståelse av den nationella frågans betydelse som integrerad del av den sociala och demokratiska kampen*.

Detta synsätt företrädde inom rörelsen med argumentet att befrielsen från tyranniet kunde uppnås av en nationell och demokratisk rörelse. På grund av maktbalansen, samt regimens karaktär, måste denna befrielse ske genom eskalering av den process som förenade fredligt civilt motstånd med politiskt agerande, spontanitet och medvetenhet, ungdomlig entusiasm

och de äldres erfarenhet, och som utvecklas till en serie av händelser där bakslag och reträtter alltid är tänkbara, inte bara på grund av motståndarens styrka utan på grund av att **vi måste undvika de förfärliga lösningar som Syrien, obevekligt och grymt, blivit påtvingat av andra!**

Detta gjorde att anhängarna av detta synsätt inte lät sig imponeras av de myter som var så utbredda under resningarna i arabvärlden, som ”spontanitet”, ”ungdomen” och ”nackdelarna med politik och organisering”. De insåg att en del inom oppositionen var mindre intresserad av frihet och värdighet än av att försöka förändra Syriens regionala och internationella allianser. De insåg också nödvändigheten av att ena oppositionen bakom krav på demokrati och nationalism. Detta tog sig uttryck i vad man kallade ”*Överenskommelsen i Kairo*” i slutet av 2011, som delvis utformades av den framträdande vänsterledaren Abdul-Aziz Al-Khaier och undertecknades av Haitham Manna för Samordningsorganet och Burhab Ghalioun för Nationella rådet, som dock snabbt skulle lämna överenskommelsen efter påtryckningar av Rådets ekonomiska uppbackare och sponsorer.

På grund av att två av dess mest framträdande ledare, Al-Khaier och Rajja Al-Nasser, blev bortrövade och att många av dess medlemmar gick över till den sida de bedömde ha utsikter att segra övergav Samordningsorganet sin nationella och demokratiska inriktning – vilket var uppenbart genom dess lydiga medverkan i Stora förhandlingskommittén med koalitionen och före detta företrädare för regimen och en rad väpnade grupperingar. Detta skulle avsevärt försvaga denna strömning möjligheter att företräda den nationella och demokratiska inriktningen.

Andra delar av vänstern representerades av en rad personligheter som tillhört vänstern och krafter som gått över till liberalism och/eller populism. De anslöt sig till Nationella rådet och dess efterträdare, Koalitionen, samt till dem som stödde islamismen (främst i form av **Muslimska brödrskapet**).

Vänstern har mer eller mindre blivit andra sidan av regimen mynt. Alla som är fiender till regimen under en viss period blir omedelbart föremål för beundran av denna vänster. Denna sortens vänster gick till och med så långt som att hylla amerikanska ockupationsstyrkor, eller förespråka sådana, vilket tydligt framgick av tesen om ”Koloniala Nollpunkten”, som lades fram av den f d vänsterledaren Riad Al-Turk (den historiske ledaren för politbyrå i det syrisk kommunistpartiet, som senare skulle verka under namnet **Syriens demokratiska folkparti**) på 1990-talet. I den tesen hävdas att en kolonisering kan återföra Syrien till den nollpunkt som rådde före despotismen och att det är lättare att besegra ”yttre kolonialism” än den ”inre kolonialism” en despotisk regim står för.

Denna vänster hade inga program eller planer i förhållande till den spontana rörelsen 2011. Och den förmådde inte värdera maktbalansen och de risker som förelåg. I stället hemföll den åt värsta sortens populism och spelade på och snyltade på folkets lidande och kval.

Det föreföll som om man uppfattade situationen som **nu-eller-aldrig och all försiktighet kastades åt sidan**. Men så fort man började inse att det gynnsamma läget var över började denna vänster inte bara tala om våldsamt motstånd utan också om kapitulation för armén, fanan och staten och rent av ingripande utifrån och religiös sektarism. Och samtidigt som repressionen ökade och terroristiska islamistiska rörelser (med I.S. och Al-Nusra som främsta exempel) fick allt större inflytande började denna vänster utveckla upplysningsfientliga, absurda och förfärliga sidor, där man inte tvekade att ursäktas terrorism eller att beteckna områden som islamisterna intagit som ”befriade” – utan att för den skull aldrig någonsin våga sig in där.

– *Vi i Nationella rådet har aldrig gjort några uttalanden, vare sig direkt eller indirekt, mot Al-Nusra-fronten eller någon annan grupp. Tvärtom försvarade vi dem vid våra diskussioner*

med amerikanerna mer än de gjorde själva, förklarade **George Sabra** från Demokratiska folkpartiet vid Nationella rådets sammanträden den 20-21 augusti 2013.

Yassin Al-Haj Saleh, en tidigare medlem av samma parti som blivit känd som ”revolutionens vise man”, sade också begeistrat i en intervju med en libanesisk tidning den 6 oktober 2013:

– Jag står fast vid vad jag alltid sagt. Jag är emot USA:s inställning till Al-Nusra, eller att börja strida mot dem ... motsättningarna till Al-Nusra är underordnade och går att lösa politiskt, men konflikten med regimen är på liv och död ... revolutionen utkämpar en bitter strid mot regimen, medan Al-Nusra däremot inte inlett några strider mot någon på revolutionssidan.

Detta vurmande handlar förstås inte bara om Al-Haj Salehs syn på Al-Nusra, eller den bittra smak hans ”underordnade eller livsavgörande” konflikter lämnat efter sig och som vi fortfarande har i munnen. I stället är det vad som styr hans syn på fronter och att han och hans gelikar ansåg det möjligt, under rådande omständigheter, att bygga en egen front.

Och likafullt är det enda de lyckats med är att få tesen om ”Koloniala Nollpunkten” att förvandlas till *en direkt allians med rovdjuren från den koloniala världen, framför allt USA, Storbritannien och Frankrike*, och väktarna av deras oljeintressen i Gulfen. Och de har ju till och med uppmanat dem att ingripa militärt och inleda hårda angrepp på landet – som de helt likställer med regimen.

Medan begrepp som ”frihet”, ”demokrati” och ”utveckling” återfanns i den första versionen av tesen om ”Kolonial Nollpunkt”, om än förstås bara som fikonlöv, framgår det av den nya versionen att den nakna sanningen är att **de aldrig hade några andra mål än hämnd** – vilket klart framgick av att de inte klarade av att skilja mellan attacker på en flygplats eller ett forskningscenter och att angripa regimen, samt också av deras oförmåga att hitta något annat politiskt budskap utöver än att be Trump, och till och med Israel, om fler attacker.

Efter sex år av förödelse och blodspillan utgav många av anhängarna till denna strömning i början av 2017 ett dokument med titeln *Ett upprop till vårt syriska folk: För frihet, Värdighet, Medborgerliga Rättigheter och Demokrati, Ett Kritiskt Bidrag till Ny Inriktning på den Syriska Revolutionen*.

Där medgav man de många enorma misstagen och villfarelserna. Bland annat satsningen på att *”det skulle bli någon form av internationellt ingripande”* och att man *”förlitat sig på utlänningar och blivit beroende av deras planer”*, *”villfarelsen att ha trott på Al-Nusra-fronten och deras gelikar”*, *”illusionen om befriade områden”* samt *”självbedrägeriet med att ha satsat på ideologiska och religiösa tankegångar och styrkor”*.

Detta, plus andra felkalkyler, hade visat sig vara **”resultatet av önsketänkande och fatalism som inte har något helst med politik och styrkeförhållanden att göra och utan känsla för folkets lidande och uppoffringar eller det oerhörda pris vårt folk fått betala”**.

Bläcket hade nätt och jämt torkat på detta dokument, som tillkom när det stod klart att USA och Väst inte var intresserade av Syrien, förrän författarna av det återgick till att inte bara hylla Trumps attack mot flygbasen Al-Shayrat och vetenskapliga forskningscentret, utan dessutom också Israels likartade attacker.

I dag flödar Syrien av blod. Förstörelsen har lett till hundratusentals döda och miljoner på flykt. Landet är inte alls på väg mot någon demokrati, något som vänstern antogs ha i uppgift att visa vägen till, genom att kräva tillbaka tanken på demokrati från de imperialistiska rovdjuren. Och detta genom en förening av nationella, ekonomiska och sociala krav och kombinera nationellt oberoende med kampen för frihet och demokrati.

Översättning: *Björn-Erik Rosin*

Ovanstående text är hämtad från eFOLKETS webbsida:

<https://efolket.eu/vanstern-i-syrien-fran-demokratisk-nationell-utmaning-till-forodelse/>

Lästips

Utvecklingen i Syrien har dokumenterats och debatterats utförligt på Marxistarkivet.

För en grundlig redogörelse och historik över utvecklingen, se Peter Widéns [Den syriska katastrofen](#) (april 2015).

Debatten finner du samlad här: [Debatt om Syrien](#) (artiklar och artikelsamlingar från januari 2013 till januari 2017).

En fullständig sammanställning med artiklar om Syrien, först ordnade efter artikelförfattare, därefter uttalanden och samlingar från vänsterpressen finns här: [Syrien på marxistarkivet](#).(artiklar från 2011 fram till idag).